

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAKANLIĞI'NA

Tavukçuluk, Türkiye'de tarım kesiminin en güçlü sektörlerden biridir. Ülkemizde geçimini tavukçuluk sektöründen sağlayan üretici çiftçi, yem, ilaç, yan sanayi, satıcı esnaf, nakliye, pazarlama elemanı gibi insan sayısı iki milyona yaklaşmaktadır. Sektörün yıllık cirosu 3 milyar dolar civarındadır. Üretim koşulları, gelişmiş ülkelerle hemen hemen aynı olmakla birlikte, ülkedeki piliç tüketimi gelişmiş ülkelerdeki tüketimin yarısı kadardır. Ülkemizdeki kişi başına beyaz et tüketimi Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği Ülkeleri ile karşılaştırıldığında hala oldukça düşüktür. Kişi başına yılda tüketilen kanatlı eti miktarları ABD'de 47 kg; Kanada'da 35 kg; İngiltere'de 28 kg; Fransa'da 26 kg; İspanya'da 25 kg; ülkemizde ise 17.5 kg'dır.

Kanatlı sektöründe hammadde sorunların başında yer almaktadır. Kanatlı sektöründe kullanılan yemin büyük bölümü mısır, soya ve buğdaydan sağlanırken, yerli mısır üretimi artsa da ihtiyacı karşılamamaktadır. Bu nedenle yaklaşık 1 milyon ton mısır ithal edilmektedir. Türkiye'nin 2 milyon ton olan soya ihtiyacının ise neredeyse tamamı ithal edilmektedir. Hammadde konusunda dışa bağımlılık nedeniyle dövizdeki artış maliyetleri doğrudan artırıyor olması, ABD'nin ve diğer üretici ülkelerdeki etanol politikası buğday, mısır ve diğer yem hammaddelerinin fiyatına etki ediyor olması, bunun dışında ithalatın yapıldığı ülkelerde soya, mısır gibi ürünler genetiği değiştirilmiş (GDO) olarak üretiliyor olması sektördeki hammadde sorunları olarak çözüm beklemektedir.

Sektördeki diğer bir sorun ise ihracatta yaşanan sıkıntılardır. Beyaz et ihracatı artmasına rağmen yaşanan sorunlar gelecek açısından endişe verici boyutlara ulaşmış durumdadır. Özellikle tek pazara bağımlılık (İran, Irak ve Libya odaklı ihracat pazarı) sektörün geleceği açısından endişe vermektedir. Özellikle AKP Hükümetinin iş başına gelmesinden sonra beyaz et sektörü yerinde saymaya başlamış, hatta geriye gitmiştir. Bugün rakip olarak gördüğümüz Brezilya dünya ihracatının yüzde 45'ini yaparken Türkiye daha yüzde 1'ini bile yapamamaktadır. Brezilya yılda 500 bin ton piliç etini Suudi Arabistan'a ihraç ederken, ABD Irak pazarında büyük pay sahibi

olurken Türkiye'nin bu pazarlarda söz sahibi olmaması sektörün geleceği açısından kaygı vericidir. Pazar çeşitliliğinin sağlanması sektör açısından olumlu olacaktır. Tek pazara veya bir iki ülkeye bağımlılıktan kurtulmak ve ihracatın artması için devlet desteğinin artırılması büyük önem arz etmektedir. Avrupa Birliği'nde ton başına 350 Avro, diğer üretici ülkelerde 500 dolara varan devlet desteği verilirken, Türkiye'de yakın zamana kadar ton başına 26 dolar olan destek daha yeni 76 dolara çıkarılmış olmasına karşın yetersiz kalmaktadır. Bu desteklerle Türk beyaz et sektörünün diğer ülkelerle rekabet etmek olanaksızdır.

Yıllık 5,5 milyon ton civarındaki tavuk ve hayvan dışkısının çevre sorunu yaratan atık olmaktan çıkarılıp, tarımsal gübre, ekonomik değer haline getirilmesi gerekmektedir. Bu atıkların ekonomik değerlendirilmesine yönelik yatırımlar yapılması, bu atıklardan gübre üreten tesislerin satış konusunda başarılı olabilmesi için çalışmalar yapılması ve fiyat sorunun aşılması gerekmektedir. Bunun için devletin, kimyevi gübre gibi, işlenmiş tavuk gübresi satın alanlara da birkaç yıl destekleme ödemesi yapması yararlı olacaktır.

Diğer taraftan, kümes besicileri, devlet desteği ile kurdukları kümeslerinin kaçak konumuna düşmesinden yana sıkıntı yaşamaktadır. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan faydalanan yetiştiriciler kümes sayısını artırmıştır. Bu kümeslerin inşaat ruhsatı olmaması ve devletin inşaat ruhsatı olmayan kümeslere destek vermiş olması yetiştiriciler için sorun olmaktadır.

Özet olarak sorunlarının çözümü hâlinde de büyük bir atılım yapmaya hazır bir sektör olan beyaz et sektörünün üretimden tüketime kadar bütün yönleriyle ele alınması, sorunlarının ve çözümlerinin kapsamlı olarak araştırılması için Anayasanın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince meclis araştırması açılması için gereğinin yapılmasını arz ederiz.

Dr. Serdar Terzioğlu
İst. Mu. 2
Malik Eder Özdemir
Siyas. Mu. 3
Durdur Özboz
K. M. MARA 2 Mu. 4
Kadir (Gökmen) İzzet
Av. Namık HAVUTÇA
Balıkesir Milletvekili
Veli Ağbaba
Ali SAKI BAS
Çoraklılar Mu. 7

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Mahmut Tural	Borsul	
Bülent Tezcan	Aydın	
Ali Haydar ÖNER	Isparta	
Ali Rıza Öztürk	Mersin	
Dr. Metek İlek	Bartın	
Dr. Muharrem İslık	Erzurum	
Dr. Mehmet Ali Ediboylu	Hatay	
Mevlüt Duden	Hatay	
Osman Kaptan	Antalya	
Y. H. İZZET SAKAL	Ankara	
Mehmet İzzet BAYDAR	AYDIN	
Emre Köprülü	Tekirdağ	
Ali Serindag	Gaziantep	
İhsan Özkök	İstanbul	

